

‘Gratis groene energie voor Afrika’: hoe een nep-uitvinder uit Sierra Leone de wereld veroverde, zonder dat iemand iets durfde te checken

Posted on 15 augustus 2026 by Gastauteur

*Door Alexander Wendt**

Het Greentech Festival in Berlijn bekroonde uitvinder Jeremiah Thoronka voor zijn groene-energieapparatuur in Sierra Leone. Noch hij, noch de jury van het festival beantwoordde daarbij enige vragen. Hoewel de jongeman al eerder bij UNESCO en in het Vaticaan zijn opwachting had gemaakt, weet niemand in de wetenschappelijke wereld iets af van wat zijn baanbrekende innovatie wordt genoemd. Als deze slimme jongeman niet al bestond, had een romanschrijver hem kunnen bedenken.

Gekleed in een zwart-wit gestreepte tuniek betrad Jeremiah Thoronka (23) op 14 juni 2023 het podium op Berlijns voormalige luchthaven Tegel, tijdens het daar

gehouden Greentech Festival. Als uitvinder van een revolutionaire energiecentrale kwam hij zijn prijs in ontvangst nemen, een gouden kubus met zijn naam erop.

Dat was niet de eerste keer dat hij gelauwerd werd. De jongeman uit Sierra Leone had toen al diverse onderscheidingen op zijn naam staan, waaronder de 100.000 dollar van de Global Students Award. Ook had hij op het podium gestaan bij de Climate Overshoot Commission en bij de UNESCO, en in mei 2022 was hij in Rome op bezoek geweest bij paus Franciscus.

‘Deze prijs getuigt van de kracht van collectieve actie en toewijding aan duurzaamheid en klimaatbescherming,’ schreef Thoronka later op Facebook. ‘Deze reis is nog lang niet voorbij.’

‘Gratis elektriciteit’

In het [persbericht van het Greentech Festival](#) over de prijsuitreiking werd de beslissing om Thoronka de Green Award toe te kennen als volgt toegelicht: ‘Jeremiah was 17 toen hij een speciaal apparaat uitvond dat de trillingen van voetgangers en verkeer op drukke straten opvangt en omzet in elektriciteit. Met slechts twee centrales levert zijn startup, Optim Energy, nu in gemeenschappen in zijn thuisland Sierra Leone gratis elektriciteit aan verschillende scholen en huishoudens.’

Op de [website van ‘The Index Project’](#), waar een video over Thoronka te zien is, vinden we iets gedetailleerdere informatie: *‘With just two devices, this start-up solution provided free electricity to 150 households comprising around 1500 citizens, as well as 15 schools where more than 9000 students attend.’* In de video vertelt Thoronka over zijn achtergrond in een arm gezin, hij bespreekt het energietekort in Sierra Leone en doet uitspraken als: ‘Toegang tot energie is een mensenrecht.’ Met geen woord rept hij over details inzake zijn twee energiecentrales.

Hier doemen de vragen en problemen op, niet eens zozeer met betrekking tot Thoronka zelf, maar vooral ten aanzien van de organisatoren van het festival in Berlijn, met name de juryleden. En daarnaast vragen over alle mensen die de man uit Sierra Leone in een paar jaar tijd beroemd hebben gemaakt.

Want bij het toestel dat op de Greentech-website wordt omschreven als een

‘speciaal apparaat dat trillingen opvangt en omzet in elektriciteit’ gaat het om een piëzo-elektrische constructie. Piëzo-elektriciteit, ook wel bekend als het piëzo-elektrische effect, is al meer dan 140 jaar bekend. In 1880 ontdekten de broers Jacques en Pierre Curie dat bepaalde kristallen elektrische ladingen genereren wanneer ze worden samengedrukt.

Technische toepassingen van het piëzo-elektrische effect bestaan al tientallen jaren. Om redenen die straks aan bod komen, worden ze echter niet gebruikt voor het opwekken van elektriciteit voor huishoudens.

De eerdergenoemde website, die gewag maakt van Thoronka's bedrijf Optim Energy, bevestigt expliciet dat de twee installaties in Sierra Leone kleine piëzo-elektrische energiecentrales zijn. Allereerst roept dit de vraag op wat die nieuwe uitvinding eigenlijk precies inhoudt waarvoor Thoronka de Berlijnse prijs en andere onderscheidingen heeft ontvangen. Maar dat is niet het enige wat onduidelijk blijft. Noch deze website, noch de website van het Greentech Festival laat ook maar iets los over de exacte locatie van de twee installaties, of over hun elektrisch vermogen. Er is geen foto, geen verklarende grafiek of enige andere technische informatie.

Geen technische uitleg

Bij nader onderzoek naar uitvinder Thoronka en Optim Energy doet zich een opmerkelijk fenomeen voor: hoewel er talloze foto's en informatie te vinden zijn over zijn optredens over de hele wereld, is bijna al dit materiaal afkomstig van de pr-afdelingen van de organisaties die hem hadden uitgenodigd – UNESCO, het Clean Growth Leadership Network, het Greentech Festival – of anders komt het van Thoronka's eigen Facebookpagina. Volgens de website van de Global Teachers Prize is Thoronka een United Nations Academic Impact Millennium Fellow en tevens een van de 'Top 100 Young African Conservation Leaders' van het WWF. Maar hijzelf, noch zijn innovatie worden genoemd in wetenschappelijke publicaties. Belangrijker nog – hierover later meer – is dat hij onbekend lijkt te zijn binnen de groep wetenschappers die al jaren onderzoek doet naar piëzo-elektriciteit.

Wie is Jeremiah Thoronka? Laten we het, voordat we die vraag beantwoorden, eerst even hebben over het Greentech Festival, de locatie waar Thoronka's optreden in Duitsland in juni 2023 plaatsvond. Hier begint ook ons onderzoek naar deze in de professionele wereld onbekende uitvinder.

Het Greentech Festival, of kortweg GTF, omschrijft zichzelf als 'Europa's grootste

duurzaamheidsfestival'. Het is een initiatief uit 2018 van Formule 1-coureur Nico Rosberg, Marco Voigt, oprichter van koeriersbedrijf Pin AG, en ondernemer en consultant Sven Krüger. Het staatsbedrijf Deutsche Bahn sloot zich later aan als aandeelhouder. GTF beschrijft zichzelf als een 'platform voor bedrijfsleven, politiek en maatschappij'. Het Duitse ministerie van Economische Zaken en Energie, dat het festival via zijn website promoot, omschrijft het evenement als 'een mix van een conferentie, een tentoonstelling en diverse attracties die groene en duurzame ontwikkelingen tastbaar en beleefbaar maken'.

De Duitse minister Robert Habeck hield dat jaar een toespraak op het festival en Jennifer Morgan, destijds Greenpeace-medewerker, maar daarna staatssecretaris bij Buitenlandse Zaken, was aanwezig om een prijs uit te reiken. Organisator Greentech Show streeft ernaar de jaarlijkse bijeenkomst van ondernemers, politici en ngo's als internationaal merk te vestigen. Spin-off evenementen van GTF vinden nu ook plaats in Singapore en Los Angeles. GTF richt zich niet op grote aantallen bezoekers: voor een all-inclusive pas voor drie dagen betaal je 1.664,81 euro, terwijl een tweedaagse pas nog steeds 474,81 euro kost. Specifieke informatie verkrijgen over prijswinnaar Jeremiah Thoronka bleek echter iets lastiger dan je zou verwachten bij zo'n prestigieus politiek en economisch evenement.

Bij het persbericht, waarin, zoals hierboven vermeld, Thoronka als uitvinder wordt genoemd, zetten we al vraagtekens toen bleek dat werd verwezen naar een technologie die al decennia in gebruik is. Het feit dat onderzoek geen technische data over de twee systemen in Sierra Leone opleverde, wakkerde onze nieuwsgierigheid alleen maar verder aan.

Maar het gaat vooral om een technisch probleem: als Thoronka's beweringen ook maar enigszins kloppen – dat hij met twee van zulke systemen vijftienhonderd mensen en vijftien scholen van elektriciteit zou kunnen voorzien – dan zou hij een ontdekking hebben gedaan die het hele vakgebied van de piëzo-elektriciteit volledig op zijn kop zet. Dit roept op zijn beurt de vraag op waarom geen enkele expert en geen enkel wetenschappelijk artikel zich hierover heeft uitgelaten.

Geen antwoord op vragen

Voor persvragen aan de GTF zijn twee adressen beschikbaar. Op een e-mail naar een woordvoerder kwam een automatisch antwoord terug: ze was op het festival en slechts beperkt bereikbaar. Maar ook het bureau Krug Media bekommert zich om

nieuwsgierige journalisten. Christian Krug, voormalig hoofdredacteur van het tijdschrift *Stern* en nu werkzaam in de pr, belooft vragen zo snel mogelijk te beantwoorden. Maar er kwam alleen een e-mailtje van een medewerkster, met daarin een link naar de website 'The Index Project'. De medewerkster denkt dat de werking van Thoronka's apparaat daar 'duidelijk beschreven' staat.

Dit kan alleen maar betekenen dat ze de website nog niet goed heeft bekeken. Anders had ze wel gemerkt dat de video daarin over Thoronka het piëzo-elektrische effect alleen in algemene termen beschrijft, net als Wikipedia en relevante leerboeken. Maar de video geeft, zoals gezegd, absoluut geen informatie over de locatie, de grootte of de prestaties van de twee centrales.

We stuurden ook vragen naar Thoronka zelf. Omdat er geen website is voor zijn vermeende bedrijf, Optim Energy, en er geen andere contactgegevens van de bereisde jongeman te vinden waren, stuurden we de vragen via Facebook. Om een lang verhaal kort te maken: de uitvinder heeft niet gereageerd.

We hebben ook een aantal vragen gesteld aan WWF-manager en jurylid Sebastian Tripp. Ten eerste citeert het GTF diens expliciete loftuitingen aan het adres van Thoronka. Ten tweede is er in zekere zin een verband tussen die twee, doordat Thoronka, zoals gezegd, een van de honderd belangrijkste ambassadeurs van het WWF in Afrika is. We wilden van Tripp weten of hij de elektrische installaties in Sierra Leone zelf had gezien (of dat andere juryleden die hadden geïnspecteerd); en anders of de 23-jarige genomineerde technische documentatie had ingediend. Tripp beantwoordde de vraag zelf niet, maar verwees deze door naar Nils Hollmichel, hoofd onderzoek en politiek van het festival. Hollmichel schrijft:

'In de categorie Jongeren van de GREEN AWARDS zijn we specifiek op zoek naar jongeren die bijdragen aan milieubescherming, zowel door hun eerdere prestaties als door hun potentieel. Het is voor ons bijzonder belangrijk dat de persoon in kwestie een rolmodel kan zijn en jongeren kan inspireren om zich te verdiepen in milieutechnologieën en milieubescherming. We hebben Jeremiahs bedrijf niet persoonlijk bezocht. Tijdens onze juryzitting met 55 leden werd Jeremiah via een videogesprek geïnterviewd over zowel nieuwe als bestaande projecten.'

Onze vraag of de jury specifiek om technische gegevens over de systemen van Thoronka heeft gevraagd en of zij iemand met expertise op dit gebied hebben geraadpleegd om te beoordelen of een vermeende levering van piëzo-elektriciteit

aan 1500 huishoudens en 9000 leerlingen überhaupt mogelijk was, blijft onbeantwoord.

Lage opbrengst en heel duur

En dit brengt ons bij het eerdergenoemde technische probleem. Er bestaan geen piëzo-elektrische centrales voor de stroomvoorziening van huizen en scholen, en dat is niet zonder reden. De compressie van kristallen genereert namelijk slechts op zeer kleine schaal elektrische ladingen. De 'energieopwekking' waar elektrotechnici het daarbij over hebben, bedraagt doorgaans slechts een paar milliwatt.

Daarom heeft piëzo-elektriciteit een interessant, maar relatief beperkt toepassingsgebied, met name in drukmeting en -detectie. Bij zulke metingen dient de opgewekte lading als signaal dat kan worden omgezet in een meetwaarde. Zo is bijvoorbeeld in inkjetprinters de spuitmondrukregeling gebaseerd op piëzo-elektriciteit, net als de injectietechnologie in sommige verbrandingsmotoren.

Veel mensen kennen deze technologie waarschijnlijk van piëzo-elektrische aanstekers, die een kleine elektrische impuls afgeven wanneer ze worden ingedrukt. In de geneeskunde genereren kleine piëzo-elektrische elementen in het lichaam via beweging de stroom voor pacemakers – in feite laden ze de batterij van de pacemaker op met de eigen energie van de patiënt. Piëzo-elektriciteit wordt vaak daar gebruikt waar geen grote hoeveelheden energie hoeven te worden opgewekt – in de regeltechniek en in zelfvoorzienende kleine systemen.

Duurste kilowatturen ter wereld

Naast deze toepassingen zijn er ook een aantal speelse: bijvoorbeeld hardloopschoenen met een klein piëzo-elektrisch element aan de achterkant van de zool dat [bij elke stap een ledlampje](#) laat oplichten. Ook die vereisen echter meestal een kleine batterij ter versterking.

Een vrij grote piëzo-elektrische installatie is te zien in Bird Street in Londen. Die bestaat uit een [veld van ongeveer 20 vierkante meter](#), opgebouwd uit tegels die doorbuigen onder het gewicht van voetgangers en zo elektrische ladingen opwekken. De opgewekte elektriciteit wordt gebruikt om kunstmatige vogelgeluiden af te spelen, een kleine reeks ledlampjes te laten oplichten op basis van de voetgangerfrequentie en bewegingsgegevens te verzamelen. De installatie zou niet

eens één huishouden van stroom kunnen voorzien, zelfs niet een enkele televisie of koelkast.

Installaties zoals die in Bird Street zijn bedoeld om voorbijgangers langer op een bepaalde plek te houden; ze zijn er voor de lol. Volgens Pavegen, de fabrikant van de piëzo-tegels, zou zo'n installatie, als die in Londen over de hele lengte van Oxford Street geplaatst werd, 3,2 kilowattuur per dag opwekken.

Het bedrijf laat de kosten wijselijk onvermeld. Het zouden namelijk de duurste kilowatturen ter wereld zijn – een uitzonderlijk kostbare oplossing. Aan de hand van de berekeningen van Pavegen kunnen we voor de grap wel schatten hoe groot een piëzo-systeem zou moeten zijn om elektriciteit te leveren aan 1.500 mensen en 15 scholen met 9.000 leerlingen. Zelfs bij een heel bescheiden hoeveelheid per persoon zouden er miljoenen uitgegeven moeten worden.

Wat zeggen de deskundigen?

Hoe beoordelen deskundigen de bewering dat twee piëzo-systemen ergens in Sierra Leone duizenden mensen van elektriciteit voorzien?

‘Zeer onwaarschijnlijk’, zegt Michael Beckmann, hoogleraar Energieprocestechniek aan de Technische Universiteit Dresden, in reactie op onze vraag. ‘De energieopbrengst van deze apparaten is erg laag. Ik ken ze vooral van drukmetingen.’ Theoretisch zou het natuurlijk mogelijk zijn om huishoudens van stroom te voorzien met zeer grote systemen. ‘Maar de inspanning zou niet in verhouding staan tot het resultaat – vooral omdat piëzo-elementen na verloop van tijd slijten.’

We legden de kwestie ook voor aan professor Rüdiger Ballas, vice-decaan van de Wilhelm Büchner Hogeschool in Darmstadt. Ballas is een van de specialisten op het gebied van piëzo-toepassingen.

‘Piëzo-elektriciteit vindt zijn toepassing in kleine systemen waar slechts kleine hoeveelheden energie nodig zijn,’ zegt Ballas. Systemen die de trillingen van voetgangers en voertuigen gebruiken om honderdvijftig huishoudens met vijftienhonderd mensen en vijftien scholen van stroom te voorzien? ‘Dat beschouw ik als utopisch. Ik zie er in de praktijk absoluut geen mogelijkheden toe,’ concludeert de wetenschapper. Het gaat namelijk niet alleen om het simpelweg aftappen van kleine elektrische ladingen. Die zou je eerst ook heel ingewikkeld

moeten zien op te slaan, om daarna een constante stroom te genereren, want zonder constante stroom kan geen enkel elektrisch apparaat werken. 'En dat,' zegt Ballas, 'kan niemand zich op zo'n grote schaal veroorloven.' Zelfs kleine, industrieel geproduceerde piëzo-plaatjes van slechts enkele centimeters lang en breed [kosten al honderden dollars](#).

Om op basis hiervan zinvolle energievoorzieningssystemen te bouwen, zegt de professor, 'had hij de prestaties van het materiaal onvoorstelbaar moeten verbeteren. Maar dan zou hij ook bekend zijn in de piëzo-community.' De naam Jeremiah Thoronka zegt hem echter niets. Al met al concludeert de wetenschapper dat de man, om te bereiken wat hij zegt te hebben bereikt, 'wel een tovenaars toven moet zijn'.

Blijkbaar heeft niemand in de jury van Greentech zich afgevraagd waarom iemand in het arme Sierra Leone zou vertrouwen op een methode voor elektriciteitsvoorziening die zeer hoge technische kosten combineert met een minimale energieopbrengst. Het betrouwbaar leveren van elektriciteit aan honderden huishoudens en duizenden studenten met behulp van piëzo-elektriciteit zou ongeveer net zo efficiënt en verstandig zijn als proberen granietblokken te vormen met een nagelvijl. Dit roept ook vragen op over het bedrijfsmodel van Thoronka's vermeende startup, Optim Energy. Volgens het Greentech Festival geeft hij de elektriciteit gratis weg aan de gelukkige ontvangers.

Hoe het begon

Hoe is Jeremiah Thoronka überhaupt op het internationale podium terechtgekomen? Zijn grote doorbraak kwam op 10 november 2021, toen hij de [Global Students Prize](#) van 100.000 dollar won – voor dezelfde piëzo-systemen die in 2023 ook een prijs wonnen op het festival in Duitsland. Thoronka studeerde destijds aan de Durham University in Engeland.

De Australische acteur Hugh Jackman, die hem als winnaar aankondigde, sprak zoals gebruikelijk bij dergelijke gelegenheden een paar woorden – een enigszins vaag, enthousiast compliment zonder in detail te treden: 'Je hebt een enorm verschil gemaakt voor je gemeenschap en ver daarbuiten.' Verschillende Britse media berichtten vervolgens over de winnaar. Maar slechts één prominent mediabericht uit de periode vóór de eerste prijsuitreiking vermeldt Thoronka en zijn opmerkelijke systemen in Sierra Leone: een artikel van de Brits-Nederlandse

freelance journalist Isabelle Gerretsen voor de BBC op 27 juli 2021: [‘How pedestrians are lighting homes in Sierra Leone.’](#)

Uit de tekst blijkt niet of Gerretsen Thoronka in Sierra Leone heeft ontmoet, en of ze de installaties daadwerkelijk heeft gezien. Haar tekst geeft er geen beschrijving van, en er zit ook geen foto van de installatie bij. Het artikel is geïllustreerd met een foto van een avondstraatbeeld dat zich ergens in West-Afrika zou kunnen afspelen. Op een vraag van ons over haar bronnen kwam geen antwoord. Gezien haar formulering lijkt het onwaarschijnlijk dat ze de twee kleine energiecentrales daadwerkelijk heeft bezocht. Zo stelt ze bijvoorbeeld dat de piëzo-elementen zich ‘onder het asfalt’ bevinden. Maar daar zouden ze de kinetische energie onmogelijk kunnen absorberen.

Optim Energy ran a successful pilot programme in Thoronka’s local area, Kuntoluh,’ schrijft Gerretsen. *‘Using two devices, the start-up was able to provide power free-of-charge to [150 households, made up of 1,500 people, and 15 schools, with over 9,000 students.](#) The community was incredibly receptive to Thoronka’s solution and were happy to switch their dirty power supply for a cleaner, more efficient option.’*

Haar link leidt hier naar de pagina van de Commonwealth Youth Award: volgens informatie op die pagina won Thoronka de regionale prijs voor Afrika voor zijn energieproductie ‘met een betaalbare en schone innovatieve methode’, die niet verder wordt toegelicht. Het blijft onduidelijk waarom Gerretsen de verleden tijd heeft gekozen voor haar tekst. Zou het kunnen dat de regionale Commonwealth-prijs en dit BBC-rapport de oorsprong vormen van het hele Jeremiah Thoronka-fenomeen?

Nog een Afrikaans wonderkind

De klimaat- en duurzaamheidssector wordt al langere tijd bekritiseerd door journalisten en activisten omdat die de sector te wit en westers vinden. Een onbaatzuchtige jonge producent van schone energie uit West-Afrika – dit verhaal over de zwarte prins uit groene sferen doet het zo goed, dat velen het liever niet dood willen checken. Dat zegt vooral iets over het milieu dat zo’n uitvinder onvoorwaardelijk accepteert.

Het verlangen naar zo’n figuur bleek ook in 2022 uit een in Duitsland inmiddels legendarische journaaluitzending over een [Zimbabwaanse techwonderkind](#) dat

zogenaamd een televisie had uitgevonden die zelf energie opwekte. Deze uitvinding liep al bij voorbaat stuk op schoolboekenkennis van de natuurkunde. Dat geldt niet voor de energiecentrales van Thoronka, want die zouden zeker realiseerbaar zijn als iemand bereid was exorbitante bedragen neer te tellen voor een energieopbrengst die met alle andere technologieën voor een fractie van die kosten kan worden behaald.

Niets van geleerd

In elk geval lijken onze vragen aan het Greentech Festival niet te hebben geleid tot pogingen van managers of juryleden in Berlijn om achteraf bewijs te vinden voor het bestaan van Thoronka's piëzo-energiecentrales. De organisatie vraagt zich ook nog altijd niet af waarom het bedrijf Optim Energy niet eens een eigen website heeft, ondanks Thoronka's bewering dat het bedrijf tegen 2030 'honderdduizend mensen' in Sierra Leone wil bereiken – wat 'bereiken' in deze context ook moge betekenen. Een waarnemer op afstand zou zich ook kunnen afvragen hoe Thoronka erin slaagt een startup te runnen naast zijn onvermoeibare optredens in het razendsnelle, om zichzelf rondwervelende, wereldwijde duurzaamheid-en-klimaatcircus. Maar misschien heet het product van zijn eenmansbedrijf gewoon: Jeremiah Thoronka. In dat geval is hij inderdaad briljant. En slimmer dan tientallen kleine en grote spelers in de groene energiesector bij elkaar.

Nog een hoax

Onder de prijswinnaars van het Greentech Festival bevond zich ook Johan Rockström, mededirecteur van het Potsdam Institute for Climate Impact Research, die in Berlijn werd geëerd voor zijn levenswerk. Hij ontving de prijs uit handen van staatssecretaris Jennifer Lee Morgan.

Rockström verwierf in 2019 bekendheid bij een breder publiek toen hij in een interview met de *Tagesspiegel* beweerde: 'Elke biefstuk bevat 70 liter ruwe olie.' Het feit dat met deze vermeende energiekosten van bijna 30 euro, elke supermarkt verlies zou lijden op de verkoop van biefstuk, bleef aanvankelijk onopgemerkt door de redactie. Evenmin herkende die in eerste instantie Rockströms kleurrijke reeks andere onjuiste beweringen over vleesconsumptie in Duitsland. Toen een journalist [zijn bizarre cijfers nader onderzocht](#), trok hij zijn woorden in.

In datzelfde jaar citeerde *The Guardian* Rockströms uitspraak dat het met een

wereldwijde temperatuurstijging van 4 graden 'moeilijk voor te stellen was hoe we een miljard mensen, of zelfs de helft daarvan, zouden kunnen voeden'.

Deze uitspraak, waarin Rockström de klimaatgerelateerde dood van miljarden mensen voorspelde, diende voor veel radicale klimaatactivisten, zoals die van Extinction Rebellion, als wetenschappelijk bewijs voor een wereldwijde noodsituatie. Toen auteur Michael Shellenberger ('Apocalypse, Never') Rockström vroeg hoe hij tot deze bewering was gekomen, antwoordde die dat het kennelijk een misverstand bij *The Guardian* was: hij had het niet over een miljard gehad, maar over 'acht miljard, of misschien maar de helft daarvan'. Pas door Shellenbergers vraag merkte hij dat hij verkeerd geciteerd was. In zijn boek wijst Shellenberger erop dat er absoluut geen bewijs is voor de dreigende klimaatgerelateerde hongersnood van vier miljard mensen.

Rockströms wilde beweringen hebben blijkbaar de oeuvreprijs niet in de weg gestaan. Hij opereert niet op hetzelfde niveau als Thoronka, maar het is wel vergelijkbaar. Beide figuren spelen een belangrijke rol in de arena van wereldredders, waar de geld- en aandachtseconomie op elkaar botsen. Het systeem heeft ze allebei nodig om te blijven functioneren. Wat het absoluut niet nodig heeft, integendeel zelfs, is een elektrotechnisch ingenieur in de jury.

Om met Jeremiah Thoronka te spreken: de reis is nog lang niet voorbij.

****Alexander Wendt** is freelance auteur. Dit artikel is eerder verschenen op het Duitse nieuwsblog Tichy's Einblick.*

Vertaling en bewerking: Willy Hemelrijk.

Wynia's Week verschijnt 156 keer per jaar en wordt **volledig mogelijk gemaakt** door de donateurs. Doet u mee? [**Doneren kan zo.**](#) **Hartelijk dank!**